

PAGEO

PALLAS ATHÉNÉ
GEOPOLITIKAI
ALAPÍTVÁNY

A konfucianizmus újjászületése a kínai külpolitikában?

ESZTERHAI VIKTOR

Szenior elemző

Alternatív kínai világrend?

A jelenlegi világrend
három pillére:

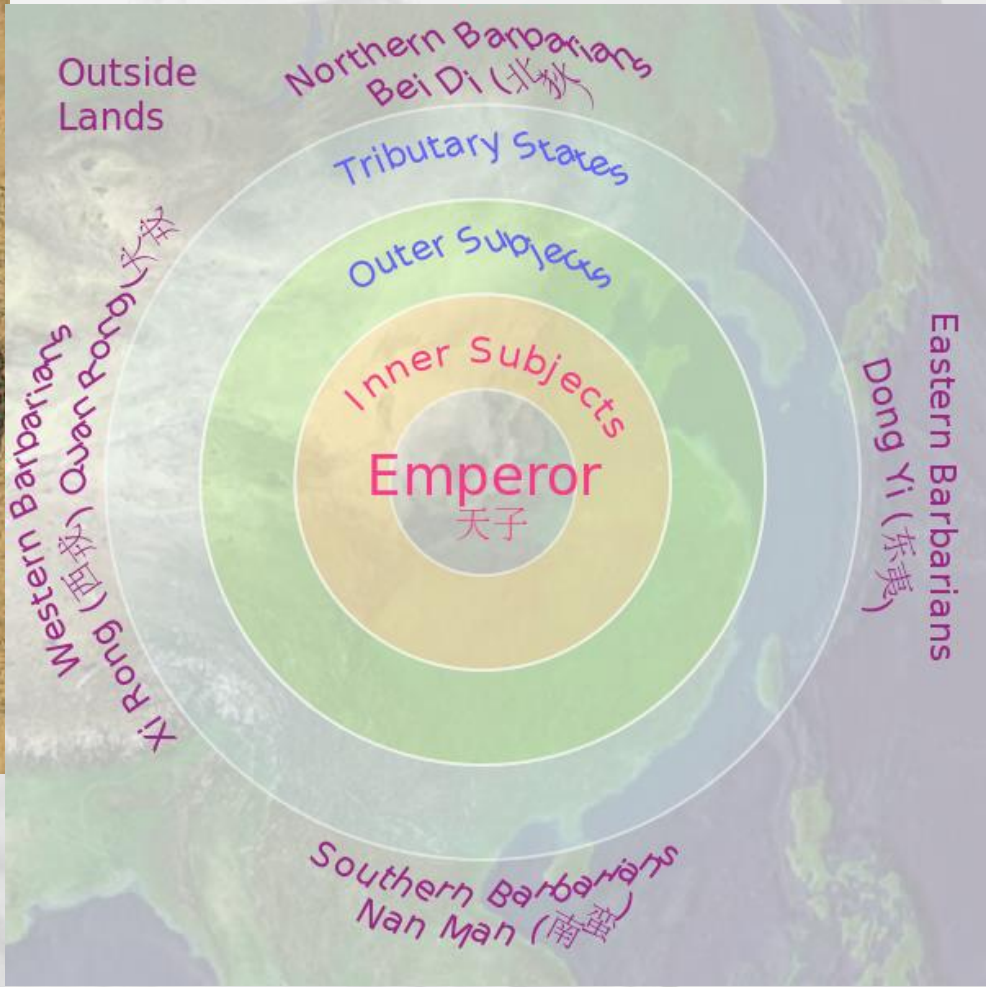
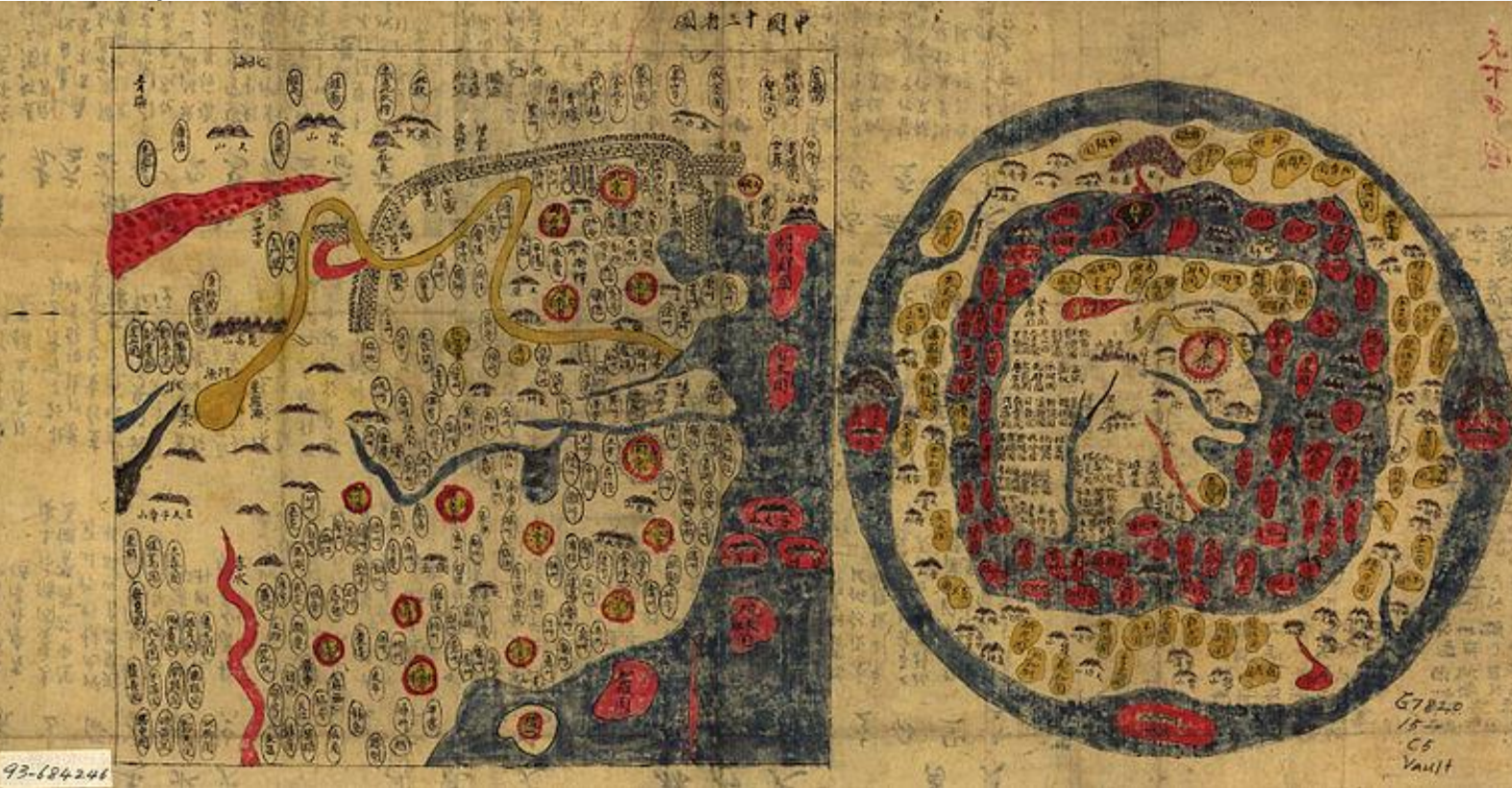
- az amerikai (nyugati) értékrendszer
- az amerikai katonai vezető szerep+szövetségi rendszer
- a második világháború után kialakult nemzetközi intézményrendszer (pl. ENSZ)

A kínai világrend a Tianxia és intézményesült formája a Kína-központú hűbérajándék rendszer

天下

93-684246

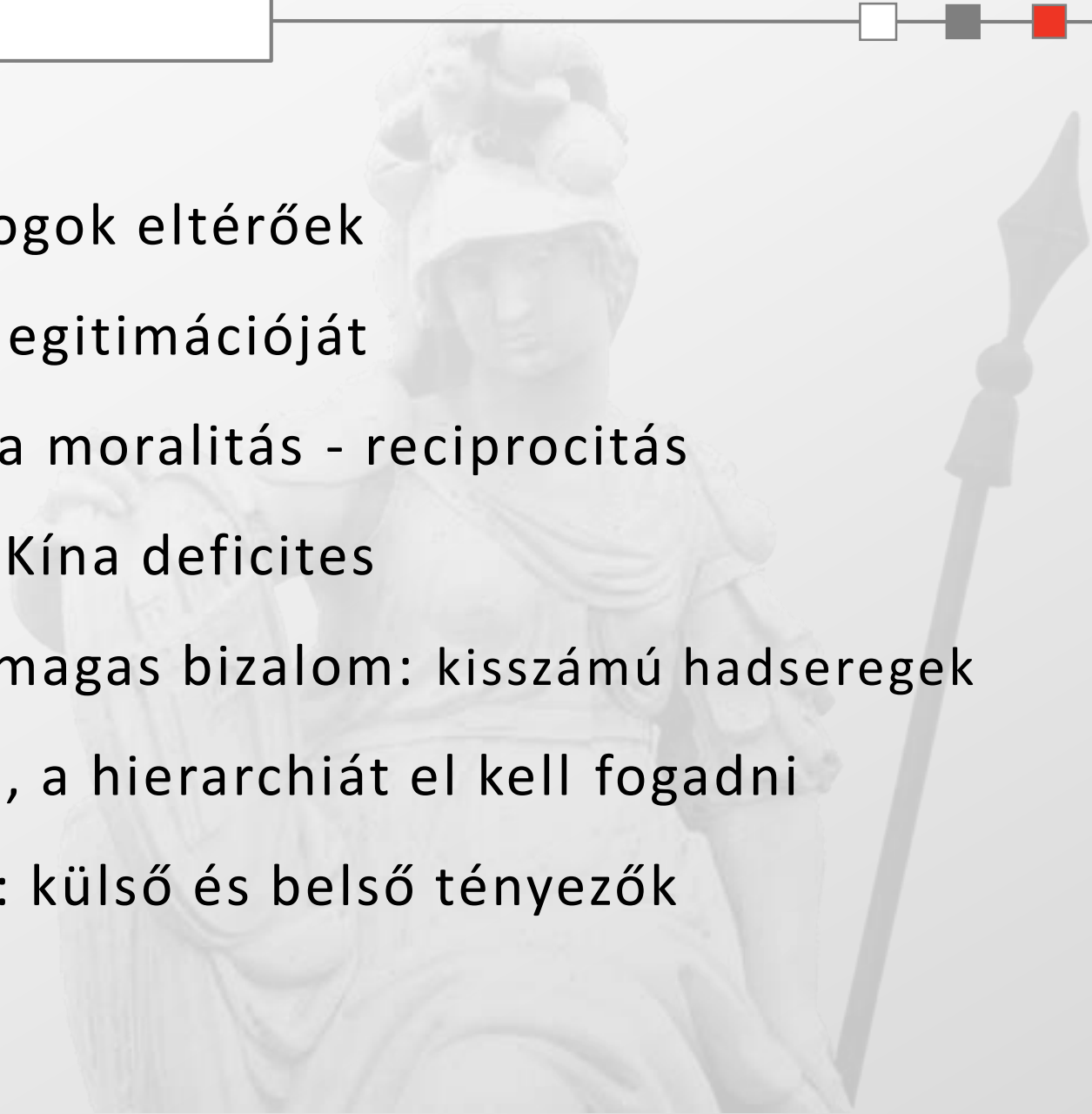
G782.0
15-
C5
Vault

A Kína-központú hűbérrendjének jellemzői

- Kína-központú
- Hierarchikus – kötelesség és jogok eltérőek
- Kínának biztosítja az államok legitimitását
- Kapcsolatokban meghatározó a moralitás - reciprocitás
- Kereskedelmi kapcsolatokban Kína deficites
- Konfliktusok alacsony száma, magas bizalom: kisszámú hadseregek
- Negatívum: hűbérmissziók ára, a hierarchiát el kell fogadni
- Rendszer összeomlásának oka: külső és belső tényezők

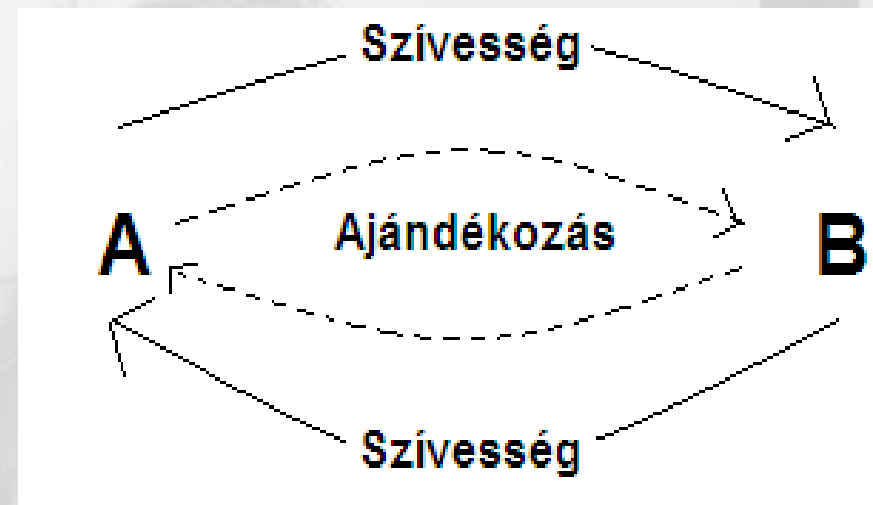

A guanxi-modell

关系

- Alapja a konfuciánus öt kapcsolat: a fiú és az apa; az alattvaló és az uralkodó; a feleség és a férj; a fiatalabb és az idősebb testvér; valamint a barátok egymás közötti kapcsolata
- Modellje: apa-fiú kapcsolat (xiao 孝)
- Hierarchikus és patriarchális
- Közös érdekeltség
- Motiváció arc (mianzi 面子) növelése és erőforráscsere
- Eltérő jogok, de az erősebbnek több a kötelessége: gyengébből gondoskodni
- A kapcsolaton belül segítőkész, kevés konfliktus,
- Negatívum: a kapcsolat fenntartásának a költségei, a gyengébbnek el kell fogadni a hierarchiát
- Összeomlása: a hierarchia elutasítása

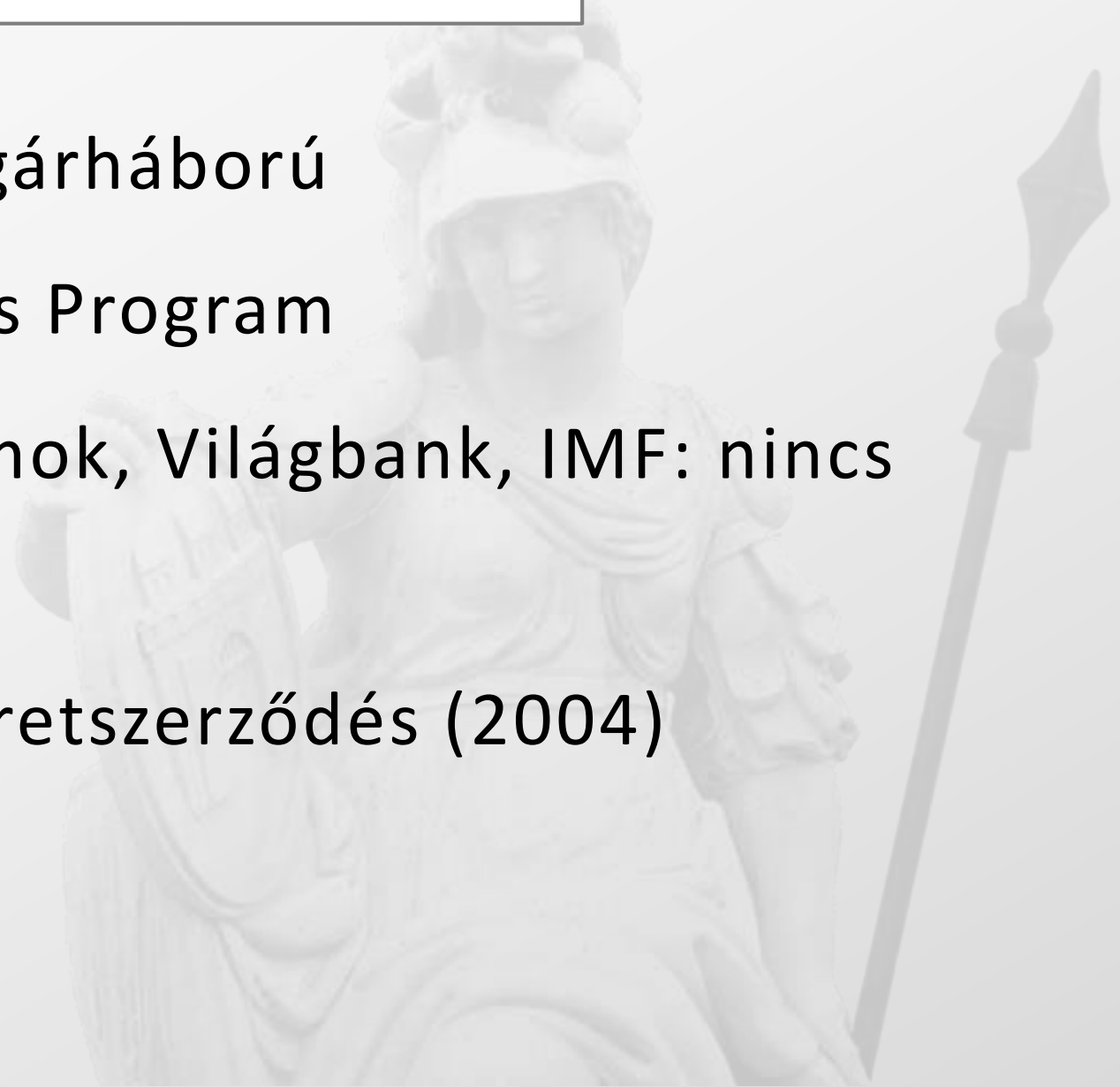

A kínai-angolai keretszerződés (2004)

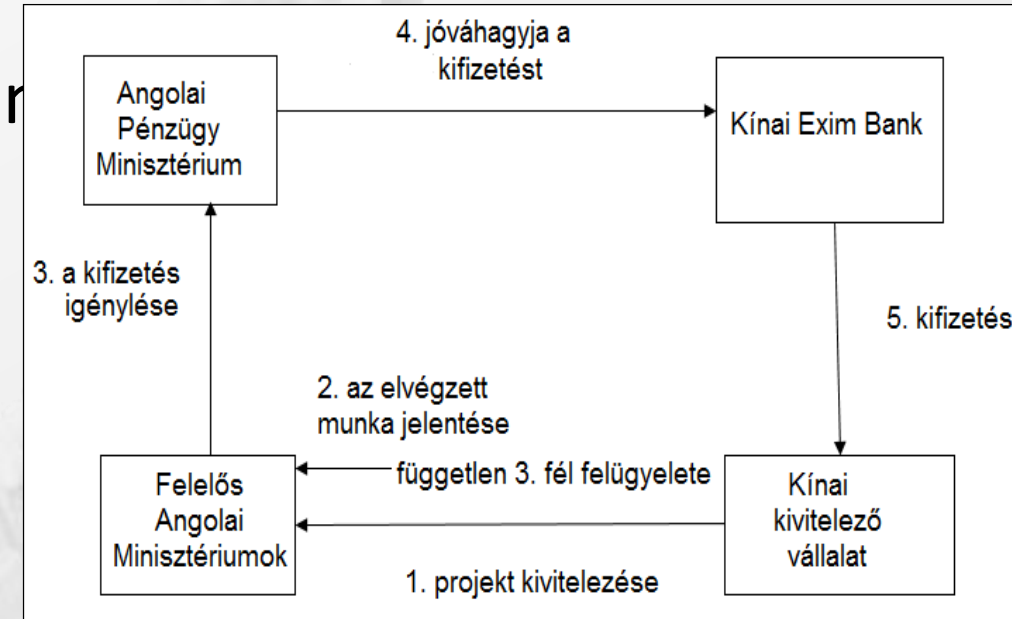
- 2002-ben lezárul a polgárháború
- Nemzeti Rekonstrukciós Program
- DE: nyugati donor államok, Világbank, IMF: nincs eredmény
- Kína: A kínai-angolai keretszerződés (2004)
- „Angola Modell”

A kínai-angolai keretszerződés (2004)

- 2 milliárd amerikai dollár értékű pénzügyi csomag
- fedezete az angolai olaj
- ötödik év után kellett megkezdeni a törlesztést 17 évnyi futamidővel
- A kamat rendkívül alacsony volt, a Libor (londoni bankközi kamat) fölött 1,5%

Fontosabb jellemzők	Guanxi	Kína-Angola kapcsolata
A kapcsolat jellege	Ingroup	Ingroup – Fejlődő országok családja
A kapcsolat alapja	Család, barátság – közös identitás	Fejlődő országok közös identitása
Érdekeltek felek	Mindkét fél	Mindkét fél
Felek egyenjogúsága	Hierarchikus (egyres esetekben csak formális, pl. barátok között)	Jogilag egyenrangú
Kötelesség megoszlása	Az erősebb félnek több a kötelessége, gondoskodó (erőforrások, védelem, arc)	Az erősebb félnek (Kínának) több a kötelessége, gondoskodó (főleg az erőforrások biztosítása, de legitimáció is)
A kapcsolattartás fő formája	Szívességek spirálja	Szívességek spirálja: Kína státuszának, vezető szerepének (arcának) az elfogadása, illetve a kisebb államok szükségleteinek a biztosítása
A szívességek és ajándékok időben és értékben történő meghatározása	A szívességeknél nincs szabályozás, az ajándékoknál sem, de a társadalmi szabályok megkötik azok idejét és értékét	A szívességek esetében van szabályozás
A kapcsolat fenntartása iránti igény kifejezése	Kölcsönös ajándékozás	Kölcsönös ajándékozás diplomáciai látogatások alkalmával

Fontosabb jellemzők	Guanxi	Kína-Angola kapcsolata
Fő motiváció	Mianzi (arc) megtartása és növelése, erőforrások cseréje/biztosítása (jellemzően az erősebb félnél az előbbi, a gyengébb félnél az utóbbi a fontosabb) és a kapcsolat harmonikus működése	Kína: Mianzi (arc) megtartása és növelése, a kapcsolat fenntartása és az erőforrások biztosítása Angola: erőforrások/befektetések biztosítása
Bizalom szintje a felek között	Magas	Valószínűleg magas (megítéléséhez nincs kellő időtáv)
Kapcsolat racionalitása	Nyugati értelemben nem racionális – elsősorban a szívesség értékének és időtartamának a meghatározatlansága miatt. A kapcsolat és annak jó működtetése a fontos, nem a kapcsolatból nyerhető előnyök.	Nyugati értelemben nem racionális, bár racionálisabb, mint korábban. Kína szemszögéből az alacsony profit kevésbé fontos, mint a kapcsolat és annak jó működtetése
A szabályok megszegésének a következményei	A szabályok felrúgása arcvesztést okoz mindkét félnek, és következménye a kapcsolat megszakadása, a közösség megbélyegzi a szabály felrúgóját.	A szabályok felrúgása arcvesztést okoz mindkét félnek, és következménye a kapcsolat megszakadása (megítéléséhez nincs kellő időtáv)
A rendszer speciális feltétele	A hierarchia elfogadása	Kína vezető szerepének az elfogadása

Konklúzió

- Guanxi továbbra is meghatározó lehet Kína államközi kapcsolataiban
- Alapja lehet egy új nemzetközi rendnek

Köszönöm a figyelmet!

E-mail: eszterhai.viktor@pageobudapest.hu